

De Stemming van 30 oktober 2016

De stabiliteit van het electoraat is opmerkelijk. Ook deze week zien we geen verschuivingen. Sinds 11 september zien we bij alle partijen geen grotere verschillen dan 1%. Met nog 4,5 maand voor de verkiezingen zegt dat nog niets over de uiteindelijke uitslag. De ervaring leert dat de grootste verschuivingen optreden nadat de eerste verkiezingsdebatten zijn gehouden. Hoe de krachtsverhoudingen dan liggen zal mede afhangen van de uitslag van de lijsttrekkersverkiezingen van de PvdA. Die zullen we pas kennen ongeveer 3 maanden voordat de verkiezingen zijn.

zetels	TK2012	21-08 2016	23-10 2016	30-10 2016	Versch in 1 week	Versch in 8 weken	Versch met TK2012
VVD	41	24	27	27		3	-14
PvdA	38	9	10	10		1	-28
PVV	15	35	27	27		-8	12
SP	15	15	13	13		-2	-2
CDA	13	17	17	17			4
D66	12	13	15	15		2	3
ChristenUnie	5	6	6	6			1
GroenLinks	4	16	15	15		-1	11
SGP	3	3	3	3			
Partij voor de Dieren	2	4	4	4			2
50PLUS	2	6	9	9		3	7
VNL		0	2	2		2	2
DENK		2	2	2			2
Totaal	150	150	150	150			
VVD+PvdA	79	33	37	37		4	-42
VVD+CDA+D66+PvdA	104	63	69	69		6	-35
VVD+CDA+D66+GroenLinks	70	70	74	74		4	4
VVD+CDA+D66+SP	81	69	72	72		3	-9
VVD+CDA+SP+GroenLinks	73	72	72	72			-1

In de afgelopen week is het onderwerp van "samenwerking op links" weer aan de orde gekomen. Iets wat voorafgaande aan vrijwel iedere Tweede Kamerverkiezing in de laatste 40 jaar is gebeurd. Hierover zijn een aantal vragen gesteld.

Het plan om de twee fracties van PvdA en GroenLinks na de verkiezingen te laten samensmelten, wordt door tweetende van de huidige PvdA-kiezers positief beoordeeld en door minder dan een kwart van de huidige GroenLinks kiezers. Een dergelijke voornemen zou bij 42% van de huidige GroenLinks kiezers betekenen dat de kans op het stemmen op GroenLinks daardoor afneemt.

Bent u voor of tegen het samenstellen van de fracties van de PvdA en GroenLinks na de verkiezingen?

verticaal gepercenteerd	Allen	Huidig stemgedrag							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Voor	26%	21%	26%	23%	32%	67%	26%	23%	17%
Tegen	51%	55%	47%	51%	42%	26%	56%	72%	55%
Weet niet/geen antwoord	23%	24%	27%	26%	26%	6%	18%	4%	28%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Als dit samensmelten zou gebeuren neemt de kans dan toe of af dat u PvdA stemt?

verticaal gepercenteerd	Allen	Huidig stemgedrag							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Neemt toe	8%	4%	2%	0%	15%	29%	15%	17%	1%
Blijft hetzelfde	65%	54%	69%	80%	63%	64%	67%	66%	54%
Neemt af	27%	42%	29%	20%	21%	7%	18%	18%	44%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Als dit samensmelten zou gebeuren neemt de kans dan toe of af dat u GroenLinks stemt?

verticaal gepercenteerd	Allen	Huidig stemgedrag							
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Neemt toe	6%	2%	0%	1%	12%	20%	6%	18%	2%
Blijft hetzelfde	60%	54%	74%	62%	58%	66%	57%	40%	57%
Neemt af	34%	44%	26%	37%	29%	14%	36%	42%	42%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

- zie volgende pagina

Een harde afspraak tussen D66, SP, PvdA en GroenLinks om na de verkiezingen alleen samen in de regering te stappen, waardoor de kans groot wordt dat deze vier partijen ook echt in de regering komen, wordt ook gemengd ontvangen door de kiezers van deze partijen. (En als er een van deze vier partijen niet meedoet, dan is de kans dat de resterende partijen in de regering komen als ze wel samen een afspraak maken, duidelijk minder). In dit geval zijn het de kiezers van D66 die er in meerderheid tegen zijn.

Bent u ervoor dat D66, SP, PvdA en GroenLinks de harde afspraak met elkaar te maken om alleen samen in een volgende regering te stappen?

verticaal gepercentreerd	Allen	PVV	VVD	CDA	Huidig stemgedrag				
					D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Voor	24%	11%	3%	5%	32%	50%	64%	60%	16%
Tegen	64%	78%	87%	85%	51%	42%	23%	30%	69%
Weet niet/geen antwoord	12%	11%	9%	10%	17%	8%	13%	10%	16%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wat doet het met de kans dat u op D66 / PvdA / SP/ GroenLinks gaat stemmen

verticaal gepercentreerd	Allen	PVV	VVD	CDA	Huidig stemgedrag				
					D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Wordt groter					24%	35%	38%	34%	
Blijft hetzelfde					47%	57%	56%	55%	
Wordt kleiner					29%	8%	6%	11%	
Totaal					100%	100%	100%	100%	

Er zijn ook een aantal vragen gesteld over het ratificeren van het CETA verdrag met Canada. Het interessante is dat een meerderheid tegen het houden is van een referendum over deze ratificatie. Maar dat als dat referendum gehouden zou worden dat de kans vrij groot is dat een meerderheid tegen zal stemmen. Dat komt mede door de werking van de 30% opkomstgrens om het referendum geldig te maken. Voorstanders hebben dus twee mogelijkheden om tot een voor hen positief resultaat te komen. Voor te stemmen of thuis te blijven.

Vindt u dat Nederland het CETA verdrag met Canada moet ratificeren?

verticaal gepercentreerd	Allen	PVV	VVD	CDA	Huidig stemgedrag				
					D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Ja	34%	15%	64%	48%	52%	52%	13%	11%	25%
Nee	34%	54%	8%	20%	20%	14%	55%	38%	38%
Weet niet/geen antwoord	32%	31%	28%	32%	28%	34%	32%	51%	36%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Vindt u dat in Nederland een referendum gehouden moet worden over deze ratificatie?

verticaal gepercentreerd	Allen	PVV	VVD	CDA	Huidig stemgedrag				
					D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Ja	36%	68%	14%	17%	13%	9%	57%	29%	37%
Nee	55%	21%	80%	73%	78%	87%	27%	59%	52%
Weet niet/geen antwoord	10%	10%	6%	10%	8%	4%	16%	12%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wat zou u stemmen als er een referendum over dit onderwerp gehouden zou worden?

verticaal gepercentreerd	Allen	PVV	VVD	CDA	Huidig stemgedrag				
					D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Voor ratificeren stemmen	27%	13%	51%	40%	44%	41%	9%	10%	22%
Tegen ratificeren stemmen	32%	57%	10%	18%	13%	13%	51%	37%	37%
Bewust niet stemmen	15%	8%	18%	12%	19%	22%	17%	17%	11%
Weet niet/geen antwoord	26%	22%	21%	30%	24%	25%	23%	37%	30%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ten aanzien van het -pittige- debat over de vergoeding van het Koninklijk Huis vindt een duidelijke meerderheid dat het bedrag dat Amalia vanaf haar 18e krijgt omlaag moet. Men geeft Premier Rutte in meerderheid gelijk dat de Kamer op dit punt boter op zijn hoofd heeft. Drie kwart van de kiezers vindt dit vooral verkiezingsretoriek.

Stellingen over debat over vergoeding Koninklijk Huis

verticaal gepercentreerd	Allen	PVV	VVD	CDA	Huidig stemgedrag				
					D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Het bedrag dat Amalia op haar 18e krijgt moet omlaag	66%	80%	46%	46%	61%	68%	89%	79%	69%
Rutte heeft gelijk dat de Kamer boter op zijn hoofd heeft	61%	57%	87%	75%	58%	57%	31%	44%	56%
Het is goed dat diverse Kamerfracties vraagtekens zetten bij het bedrag dat Amalia krijgt	71%	81%	51%	53%	73%	72%	92%	87%	68%
De kritiek die de fracties nu hebben op het bedrag dat Amalia krijgt is vooral verkiezingsretoriek	73%	77%	88%	84%	60%	58%	54%	49%	76%